

Atbildīgo institūciju, ekspertu un Vides aizsardzības kluba iebildumi un rekomendācijas ziņojuma aktuālās versijas sagatavošanai

Kārtas Nr.	Iebildumi un rekomendācijas	Komentāri
<i>Vides pārraudzības valsts birojs</i>		
1.	<p>Jāsniedz viennozīmīga informācija saistībā ar plānoto darbību karjerā. No Ziņojuma sniegtās informācijas nav viennozīmīgi saprotams, līdz kādam dziļumam un cik kāplēs plānota atradņu izstrāde, jo Ziņojuma 3.5.nodaļā sniegta informācija, ka derīgo izrakteņu ieguve plānota vairākās kāplēs (to augstums līdz 12 m), savukārt saskaņā ar Ziņojuma 2.sējuma sniegto informāciju dolomīta slāņkopas biežums atradnē „Kalnagrāvīši” ir no 1.8 m līdz 28 m, atradnē „Ārēni” – no 7.6 m līdz 20.1 m, bet smilts, smilts–grants – no 2.2 m līdz 3.85 m. Depresijas piltuves modelēšana veikta 42 ha platībā tikai pie 17 m padziļinājuma vai 5 ha platībā pie 9 m padziļinājuma (3.7.nodaļa). Līdz ar to Ziņojumā jāprecizē, cik kāplēs un līdz kādam dziļumam plānota atradņu izstrāde, sasaistot šo informāciju ar depresijas piltuves aprēķinu un tās grafisko attēlojumu. Depresijas piltuves attēlos uzskatāmi jāiezīmē arī karjers „Tūrkalne” un karjers „Kangari” (atradne „Remīne”), kā jāraksturo esošie darbojošies karjeri attiecībā uz sasniegtiem pazemes ūdeņu līmeņiem. Ņemot vērā, līdz kādam dziļumam plānots izstrādāt atradnes, Ziņojums jāpapildina ar atbilstošu depresijas piltuves aprēķinu un grafiski uzskatāmi jāattēlo pazemes ūdeņu līmeņa pazeminājums divos scenārijos – darbojas tikai jaunais karjers (atradne „Ārēni” un atradne „Kalnagrāvīši”) un darbojas visi karjeri vienlaicīgi (esošie un plānotie). Abi minētie scenāriji ir jāapraksta arī tekstuali.</p> <p>Veiktais karjera radītā depresijas piltuves aprēķins jāsaista ar depresijas piltuves ietekmētajiem ūdensapgādes avotiem, t.i. jānorāda, kuros ūdensapgādes avotos (māju nosaukumi) ūdens pazudīs un kuros līmenis pazemināsies vai paaugstināsies.</p>	<p>3.5.sadaļa precizēta un papildināta ar informāciju par kāpļu augstumu un ieguves dziļumu. Atkarībā no derīgā slāņa biezuma, ieguve notiks 1 – 2 kāplēs.</p> <p>3.7. sadaļa papildināta ar hidroģeologa O.Aleksāna datiem no <i>Pārskata par hidroģeoloģiskās izpētes rezultātiem objektā Dolomīta atradne „Ārēni-Kalnagrāvīši” Ropažu novadā</i>. Tajā iekļauti dažādi depresijas piltuves varianti, darbojoties tikai atradnei „Ārēni-Kalnagrāvīši”, kā arī atradnēm „Ārēni-Kalnagrāvīši” un „Tūrkalne”, „Ārēni-Kalnagrāvīši” un „Tūrkalne” un „Jaundutkas”, „Ārēni-Kalnagrāvīši” un „Jaundutkas”. Veiktais depresijas piltuves aprēķins ir prognoze. Ekstremālajā gadījumā pastāv varbūtība, ka atsevišķās viensētās varētu pazemināties ūdens līmenis, kaut gan Tūrkalnes pazemes ūdens monitoringa dati uz to nenorāda.</p>
2.	<p>Ziņojumā jāprecizē, kādi ir esošie trokšņa avoti, sniedzot to novērtējumu, piemēram, reģionālais ceļš P4, derīgo izrakteņu ieguve tuvumā esošajos karjeros, kā arī jāsniedz</p>	<p>4.2. un 4.3.sadaļās ņemti vērā iebildumi, tās ir precizētas un papildinātas ar jauniem trokšņa</p>

	<p>informācija, kādi esošie trokšņa avoti ņemti vērā, novērtējot trokšņa līmeni atradņu ekspluatācijas laikā. Ziņojumā jāsniedz viennozīmīga informācija un pamatojums, ka izmantotā trokšņa aprēķināšanas metode atbilst Ministru kabineta 2014.gada 7.janvāra noteikumos „Trokšņa novērtēšana un pārvaldības kārtība” noteiktajām metodēm.</p> <p>Ziņojums jāpapildina ar esošo trokšņa līmeņa novērtējumu un nepieciešamības gadījumā jāprecizē veiktais trokšņa līmeņa novērtējums karjera ekspluatācijas laikā.</p> <p>Ņemot vērā, ka potenciālā karjera teritorija atrodas salīdzinoši netālu no dzīvojamām mājām „Krūmiņi” (aptuveni 150 m), bet trokšņa un spridzināšanas ietekme novērtēta uz tālāk esošajām mājām „Paltis” un „Pipariņi”, kas atrodas attiecīgi 1.4 km un 1.5 km attālumā no potenciālā karjera teritorijas, Ziņojums jāpapildina ar trokšņa novērtējumu uz dzīvojamo māju „Krūmiņi”, kā arī Ziņojumā jāizvērtē slāņkopas uzirdināšanas ar spridzināšanu pieļaujamība un jānovērtē iespējamā ietekme uz apkārtējām būvēm un ēkām īpašumā „Krūmiņi”, nepieciešamības gadījumā papildinot Ziņojuma 6.nodaļu.</p>	<p>mērījumu datiem (karjera darbības laikā, spridzināšanas laikā, pievedceļam uz/no karjera un reģionālajam P4 autoceļam), kā arī trokšņa ietekme uz tuvākajām viensētām.</p>
<p>3.</p>	<p>Lai arī Ziņojumā sniegtā informācija liecina, ka būtisku problēmu ar ūdensapgādi viensētās patlaban nav (iespējamās ietekmes noteikšanai 2013.gada 10.jūlijā veikta prognozētās depresijas piltuves teritorijā atrodošos viensētu grodu aku un urbumu apsekošana, 27.teksta pielikums), nav konstatēta ietekme uz dabas liegumu, kā arī veiktais gaisa piesārņojuma un trokšņa aprēķins liecina, ka netiks pārsniegti normatīvajos aktos noteiktie robežlielumi, ņemot vērā dzīvojamo māju tuvumu, jāprecizē nepieciešamās rīcības problēmsituāciju gadījumos, ja tiks konstatēta ietekme, kā arī jāpapildina Ziņojuma 6.nodaļa, iekļaujot konkrētus pasākumus nelabvēlīgās ietekmes novēršanai vai samazināšanai, tajā skaitā ar paredzētajiem pasākumiem individuālajai ūdensapgādei, trokšņa un gaisa piesārņojuma samazināšanai.</p>	<p>6. nodaļa papildināta.</p>
<p>4.</p>	<p>Jāsniiedz viennozīmīga informācija, vērtējot paredzētās darbības ietekmes uz vidi būtiskuma izvērtējumu, ietverot tiešo, netiešo un sekundāro, paredzētās darbības un citu darbību, tajā skaitā, no citu tuvumā esošo derīgo izrakteņu atradņu izmantošanas, savstarpējo un kopējo ietekmi, jo Ziņojuma 3.7.nodaļā sniegta informācija, ka „depresijas piltuves veidošanās Daugavas horizontā abu karjeru izstrādes sākumā un tai turpinoties zināmā mērā palielinās līmeņa izmaiņas, kas saistītas ar karjeru „Tūrkalne”</p>	<p>3.7 sadaļa precizēta un 4.15. – papildināta. Jāpiebilst, ka karjers „Kangari” (atradne „Remīne”) no 2013.gada oktobra pārtraucis savu darbību un karjers aizplūdis.</p>

	un „Kangari” izstrādi, bet 135 lp. Norādīts, ka savstarpējā saikne, uzsākot derīgo izrakteņu ieguvi atradnēs „Kalnagrāvīši” un „Ārēni”, kas tikai ar karjeru „Tūrkalne”, līdz ar to Ziņojumā jāprecizē pretrunīgi sniegtā informācija, kā arī jāpapildina Ziņojuma 4.15.nodaļa, ņemot vērā arī ietekmi no karjera „Kangari” (atradne „Remīne”).	
5.	Ziņojums, atbilstoši Programmas 7.punktam, jāpapildina ar visu alternatīvu izvērtējumu un salīdzinājumu ietekmes uz vidi novērtējuma kontekstā.	7.sadaļa papildināta.
6.	Ziņojumā pievienoti nozaru ekspertu atzinumi par atradni „Kalnagrāvīši” (14.pielikumā (augu un sugu biotopu) un 15.pielikumā (ornitologi), līdz ar to Ziņojumam jāpievieno nozaru ekspertu atzinumi par atradni „Ārēni”, jāpapildina Ziņojuma 4.11.sadaļa ar iespējamās ietekmes novērtējumu uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju, dabas liegumu „Lielie Kangari” ekoloģiskajām funkcijām, integritāti, šīs izveidošanās un aizsardzības mērķiem, kompensācijas pasākumu nepieciešamību, ja šāda ietekme prognozējama (Programmas 4.11.punkts). Papildus izvērtējama Ziņojuma izvērtēšanas laikā saņemtā informācija par biotopiem karjera apkārtnē (Vides aizsardzības kluba 13.07.2014. vēstule Nr.2.5-200)Nr.402a), kā arī paredzētās darbības ietekmi uz tiem.	Atradne „Ārēni” tika apsekota 2013.gada 28.novembrī. Ekspertes atzinums par augu un sugu biotopiem ir pievienots Ziņojuma papīra izdrukai (30.teksta pielikums). 4.11.sadaļa papildināta.
7.	Ziņojuma 4.15.sadaļa jāpapildina ar paredzētās darbības un citu tuvumā esošo derīgo izrakteņu atradņu savstarpējo un kopējo ietekmi uz Pietēnupi un konstatētajiem biotopiem.	4.15.sadaļa papildināta.
VVD Lielrīgas reģionālā vides pārvalde		
1.	Ziņojuma 2.12.attēlā nav uzrādīta atradne „Lejasnoras”.	Ziņojuma papīra izdrukā 2.12.attēlā atradne „Lejasnoras”, ir iezīmēta. Ja kļūdas dēļ nav, ļoti atvainojamies. Varam piedāvāt laboto 2.12.attēlu.
2.	AS „Siguldas Būvmeistars” interneta vietnē Ziņojumam klāt nav pievienots sugu un biotopu ekspertes I.Silamiķeles īpaši aizsargājamo sugu un biotopu izvērtējums īpašumā „Ārēni”.	Aizrādījums vietā, internetā nav ievietoti vairāki pielikumi, jo radās neparedzēta problēma. Papīra izdrukā 2.sējumā ir visi pielikumi, kā arī tiks ievietoti interneta vietnē.
3.	AS „Siguldas Būvmeistars” interneta vietnē Ziņojumam klāt nav pievienoti Līģerurgas gultnes pārvešanas projekta materiāli.	3.sējums tiks ievietots internetā.

4.	VVD LRVP ieskatā, paplašinot derīgo izrakteņu ieguves areālu, ir jāpārskata pazemes ūdeņu monitoringa sistēmā iekļauto urbumu skaitu un atrašanās vietas un būtu jāpaplašina novērojumu areāls uz Vāverkroga pusi un Ikšķiles novada tuvāko mājsaimniecību virzienā.	17.10.2013. SIA „TERMO-EKO” uz 5 gadiem izsniegta zemes dzīļu izmantošanas licence Nr. CS13ZD0392 <i>Tūrkalnes</i> karjera monitoringa veikšanai. Ziņojuma 8. sadaļa papildināta ar urbumiem, kas būs jāierīko pirms ieguves darbu uzsākšanas karjeros „Kalnagrāvīši” un „Ārēni”. Nepieciešamības gadījumā novērojumu punktu skaits tiks palielināts.
5.	VVD LRVP ieskatā būtu jāparedz sugu un biotopu monitorings dabas lieguma „Lielie Kangari” teritorijā, lai novērtētu derīgo izrakteņu ieguves radīto ietekmi uz šo aizsargājamo teritoriju un tajā esošajām dabas vērtībām.	Paredzēts biotopu monitorings, konkrēta tā izvietojuma vieta tiks saskaņota ar Dabas aizsardzības pārvaldi.
6.	VVD LRVP norāda, ka, izvērtējot paredzēto darbību, ir jāņem vērā arī citu Ropažu novadā otrpus autoceļam P4 atrodošos atradņu izstrāde un iespējamās kopējās ietekmes.	Ņemts vērā iebildums, papildināta 4.15.sadaļa.
<i>Dabas aizsardzības pārvalde</i>		
1.	DAP informē, ka blakus esošā zemes īpašumā ar zemes vienības kadastra apzīmējumu 8084 017 0052 konstatēta īpaši aizsargājama suga Ošu pļavraibenis. DAP telefoniski konsultējās ar bezmugurkaulnieku ekspertu Mārtiņu Kalniņu par ietekmi uz Ošu pļavraibenim labvēlīga statusa nodrošināšanu un secināja, ka derīgo izrakteņu ieguvei blakus esošā teritorijā nav būtiskas ietekmes un tā neietekmē tā izplatību blakus esošā zemes īpašumā.	Papildināta 4.11. sadaļa.
<i>Vides aizsardzības klubs</i>		
1.	VAK informē, ka apsekota Pietēnupe Ropažu novadā netālu no dabas lieguma „Lielie Kangari” un Vāverkroga ciema, konstatējot īpaši aizsargājamus biotopus, tostarp avoksnājus un biotopus, kuriem dibināmi mikroliegumi, bet kurus var apdraudēt apkārtnes dolomīta atradņu darbība un hidroloģiskā režīma mainība tās ietekmē.	Jauniegūtā informācija izanalizēta un izteikts viedoklis 4.11. un 4.15.sadaļā.
<i>„X” eksperts</i>		
1.	Ieteikums aktualizēt vairākkārt norādītos maksājumus latos uz atbilstoši normatīvo aktu grozījumos norādītajiem eiro pēc 2014.gada 1.janvāra.	Ieteikums ņemts vērā un veiktas izmaiņas nodaļās: 1. - 21.lpp., 5. - 156.lpp., 7. - 167.lpp.

2.	Liģerurgas raksturojums izraisa virkni pārpratumus un pretrunas (1.sējuma 39., 40. un 47.lappusē).	Aizrādījums ņemts vērā, veikti labojumi un novērstas pretrunas par Liģerurgu attiecīgo sadaļu lappusēs.
3.	Atsevišķas neprecizitātes un pārpratumi izriet no nevajadzīgi tēlainiem izteicieniem ...	Tie izslēgti no teksta.
4.	Raksturot citas derīgo izrakstu vietas, būtu lietderīgi norādīt uz esošām kalnrūpniecības aktivitātēm ...	Ņemts vērā ieteikums, teksts papildināts ar situāciju pārējās dolomīta atradnēs.
5.	2.4.sadaļā raksturotie klimatiskie rādītāji būtu jāpamato ar atbilstošu atsauci uz konkrēto informācijas avotu, ne tikai meteostacijas nosaukumu. Pareizāk būtu norādīt uz atbilstošu metodiku kā tiek veikti pārrēķini starp dažādām nepilnīgām novērojumu virknēm.	Konkrētie informācijas avoti: 1) 23.08.2001. MK noteikumi Nr.376 <i>Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 003-01 "Būvklimatoloģija"</i> , raksturojumam izmantoti dati tuvākās meteoroloģiskās novērojumu stacijas "Rīga", bet „Skrīveru” stacijas apstrādātie izejas un koriģētie dati iegūti LVĢMC fondā, un pēc tiem izveidoti attēli.
6.	3.2.attēlā varbūt nebūtu pareizi aprakstot daļiņu izmēru to sākt ar 0 mm, kas maldina lasītāju ...	Frakcija sākot no 0 līdz 5 mm ieguves rūpniecībā parāda, ka tās sastāvā bez dolomīta šķembām (arī ļoti sīkām) ir dolomītmiti, putekļu un māla daļiņas.
7.	Neviennozīmīgi vērtējama sadaļa par karjera darbības nodrošināšanai nepieciešamā ūdens novadīšanas iespējām (lpp. 45 un turpmāk). Ar šķietami nebūtiskiem papildinājumiem un vienkāršu aprakstu ... ... par Pietēnupes, kuras tecējums esot salīdzinoši straujš lpp.46...	2.6.sadaļa papildināta ar aprakstu par slūžām (45.-46. lpp.) un 2.sējumā teksta pielikumos pievienota slūžu tehniskā shēma ar attiecīgajiem parametriem (4 lapas). Pietēnupes kritums 2.6 m/km minēts 2.6. sadaļas 40. lpp.
8.	... norāde uz 2014.gada marta pētījumiem korekta, iegūtie dati pietiekoši ietekmes novērtēšanai. Diemžēl ar tiem nav papildināts ziņojuma 3.sējums un nākotnē radīs pārpratumus, ieteikums VSIA „Meliorprojekts” ziņojumu par veiktajiem pētījumiem iekļaut 3.sējuma sastāvā. Ievietotajā tabulā 2.7. datiem uzskatāmības pēc nākotnē varētu tikt pievienoti robežrādītāji, kuru pārsniegšana ir nepieļaujama. Nedaudz pārsteidzošs ir analizēs konstatētais sulfātu daudzums.	Nav problēmu VSIA „Meliorprojekts” ziņojumu par veiktajiem pētījumiem iekļaut 3.sējuma sastāvā, bet uzskatām, ka 2014.gada pētījumi iekļaujami teksta pielikumos 2.sējumā. Tabulai 2.7. un citām ir pievienoti robežrādītāji. Atbilstoši MK 12.03.2002. noteikumiem Nr. 118

		„Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti”, sulfātjonu robežlielums ir 250 mg/l.
9.	... ieteikums būtu nākotnē atteikties no termina „limnoglaciāls” – par labu „glaciolimniskis” un līdzīgi arī „fluvioglaciāls” (uz glaciofluviāls”) ...	Atteikšanās par labu „glaciolimniskis” un „glaciofluviāls” ir izdarīta.
10.	Būtu pareizi, ja 59.lpp norāde uz hidroģeoloģisko modeli tiktu precizēts... Savukārt nākošajā rindkopā norādītais attēls attiecas jau uz nākotnes redzējumu, nevis esošo situāciju, arī tad attēls prezentējams uz topogrāfiskās kartes pamata ... Tas attiecas arī uz lpp.60 norādīto attēlu 3.12.	2.9 sadaļa papildināta.
11.	<i>Sadaļā 3.7. Ieviešami papildinājumi un korekcijas:</i> 1. Depresijas piltuves attēlos ir jāatspoguļo arī Tūrkalnes karjers, šis darbojošais karjers vismaz attiecībā uz sasniegtiem pazemes ūdens līmeņiem ir jāraksturo. 2. Grafiski uzskatāmi ir jāparāda pazemes ūdens līmeņa pazeminājums divos scenārijos – (a) darbojas tikai jaunais karjers (Ārēni un Kalnagrāvīši); (b) darbojas visi karjeri vienlaicīgi. Abi minētie scenāriji ir jāapraksta un jāraksturo arī tekstuāli. ... piesardzības princips vienmēr paredz vismaz apskatīt rīcības, kas veicamas ārkārtas apstākļu gadījumā. Būtu ļoti īsi atzīmējamās galvenās darbības un rīcība šādos gadījumos...	3.7. sadaļa ir papildināta, ņemot vērā iebildumus.
12.	Nepieciešams papildināt Programma ietvertā 4.15.punkta uzdevumu izpildes izklāstu. Sadaļā noteikti ir nepieciešams sniegt plašāku informāciju par Remīnes karjeru...	Karjers „Remīne” 2014. gadā nedarbojas, tas ir pilnībā appludināts.
13.	Ziņojuma 6.sadaļa būtu papildināma ar nepārprotamiem pasākumiem individuālai ūdensapgādei prioritāri attiecībā uz akām, kas atrodas vistuvāk plānotā karjera tuvumā. Iespējams, ka šeit būtu atspoguļojami arī citi papildus pasākumi, kuru realizācija tiktu paredzēta pie to vai citu ietekmju nozīmīguma konstatēšanas dabā.	6. sadaļa papildināta.
14.	Atsevišķi jautājumi saistībā ar Liģerurgas pārņemšanu.	Eksperta norādītie jautājumi attiecīgajās sadaļās ir precizēti.
„Y” eksperts		
4.1.	Dod orientējošu sapratni par iespējamo emisiju masas plūsmu vērtībām, taču daudzi pamatpieņēmumi ir disputabli, kaut arī ne aplami. Rezultāti noformēti aptuveni pēc tām prasībām un paraugiem, kādus Normatīvie akti pieprasa, taču atkāpes no šīm prasībām	Atbildes sniegtas kopsavilkuma punktiem, kuros izteikti iebildumi. Punktu numuri atbilst sadaļām. 4.1. sadaļā emisiju aprēķini veikti

	ir ievērojamas, tomēr tās neskar datu būtību. Ar virkni papildprasībām, kādas iespējamās iestrādāt Atļaujas nosacījumu lapā ...	atbilstoši LVĢMC prasībām, lai veiktu sagaidāmo gaisa piesārņojuma līmeņa modelēšanu dolomīta atradnēm „Kalnagrāvīši” un „Ārēni” un noteiktu esošo piesārņojuma līmeņa modeli. Līdz ar to ir atšķirības noformējumā.
4.2.	Izpildīts apmierinoši.	4.2.sadaļa papildināta ar jauniem trokšņa mērījumu (2014.gada 8.augusts) datiem, kas veikti pie pievedceļa uz/no karjera un reģionālā P4 autoceļa, kā arī pie pievedceļa tuvākās mājas „Grāvīši” (50 m).
4.3.	Satur nedaudzus disputablus sākuma nosacījumus, kas var radīt nepietiekamu trokšņa ietekmes vērtējumu, taču pastāv ievērojama (virs 5 dB) drošības rezerve līdz Normatīvo aktu limitētajam robežlielumam, tāpēc ir pamats domāt, ka objekts virsnormatīvu nedos. Ar vibrācijām riski ir daudz lielāki, īpaši tāpēc, ka pēc būtības triecienviļņa izplatības analīze fizikāli nav modelēta un spridzināšanu paredzēts veikt bez laika nobīdes starp urbumiem. Ja Atļaujas Nosacījumos ieviestu prasību pēc laika nobīdes, tad vibrāciju risks būtiski samazinātos un ekspertam nebūtu šaubas par atbilstību normatīvu prasībām par vibrāciju.	4.3.sadaļa ir labota un papildināta ar jauniem trokšņa mērījumu (2014.gada 8.augusts) datiem karjerā, tā tehnikas darbības un spridzināšanas laikā vairākās vietās (34.teksta pielikums). Jāatzīmē, ka spridzināšanas darbi karjerā „Tūrkalne” ar laika nobīdi starp urbumiem notiek jau dažus gadus. Iespējams, ka Ziņojumā tas nebija uzsvērts, tagad - precizēts.